

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

IV. ÚS 82/04-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 26. mája 2004 v senáte zloženom z predsedu Jána Lubyho a sudcov Jána Mazáka a Juraja Horvátha prerokoval sťažnosť Ing. Ľ. H., bytom B. B., zastúpenej advokátom JUDr. M. K., B. B., vo veci porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 19 NcC 3007/98 a takto

r o z h o d o l :

1. Základné právo Ing. Ľ. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 19 NcC 3007/98 porušené bolo.

2. Okresnému súdu v Banskej Bystrici **p r i k a z u j e**, aby v konaní vedenom pod sp. zn. 19 NcC 3007/98 konal bez zbytočných prietáhov.

3. Ing. Ľ. H. priznáva primerané finančné zadost'učinenie vo výške 100 000 Sk (slovom jedenstotisíc slovenských korún), ktoré jej je Okresný súd Banská Bystrica povinný zaplatiť do dvoch mesiacov od doručenia tohto nálezu.

4. Okresný súd Banská Bystrica je povinný uhradiť Ing. Ľ. H. trovy právneho zastúpenia vo výške 9 342 Sk (slovom deväťtisícristoštyridsaťdva slovenských korún) na účet jej právneho zástupcu JUDr. M. K., B. B., do jedného mesiaca od doručenia tohto nálezu.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) prijal na ďalšie konanie sťažnosť Ing. Ľ. H., bytom B. B. (ďalej len „sťažovateľka“), v ktorej tvrdila, že postupom Okresného súdu v Banskej Bystrici (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 19 NcC 3007/98 bolo porušené jej základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a právo na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“).

Sťažovateľka okrem vyslovenia porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru požaduje, aby okresný súd konal bez zbytočných priet'ahov, zaplatil jej primerané finančné zadost'učinenie vo výške 250 000 Sk a úhradu trov konania.

Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa čl. 30 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Vo veci okresného súdu vedenej pod sp. zn. 19 NcC 3007/98 ústavný súd zistil z obsahu sťažnosti, z vyjadrenia okresného súdu z 5. apríla 2004 a obsahu rekonštruovaného spisu sp. zn. 19 NcC 3007/98, že žaloba v tejto veci bola podaná 3. novembra 1997 a v tejto veci nebolo vykonané žiadne pojednávanie, pretože sa spis stratil a až v roku 2003 došlo k jeho rekonštrukcii.

III.

Ústavný súd podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa ods. 2 citovaného článku ústavy ak porušenie práv alebo slobôd vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa ods. 3 citovaného článku ústavy môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva boli porušené podľa ods. 1 citovaného článku ústavy, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa ustanovenia čl. 48 ods. 2 prvej vety ústavy „Každý má právo, aby sa jeho vec prerokovala bez zbytočných priet'ahov...“

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je podľa ustálenej judikatúry ústavného súdu odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia všeobecného súdu. Samotným prerokovaním veci na súde sa právna neistota osoby domáhajúcej sa rozhodnutia neodstraňuje. K stavu právnej istoty dochádza zásadne až právoplatným rozhodnutím súdu alebo iným zákonom predvídaným

spôsobom, ktorý znamená nastolenie právnej istoty inak ako právoplatným rozhodnutím súdu.

Otázku existencie zbytočných priet'ahov v konaní a porušenia základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy ústavný súd podľa svojej konštantnej judikatúry (napr. II. ÚS 813/00, IV. ÚS 74/02) skúma vždy s ohľadom na konkrétne okolnosti prípadu podľa a) právnej a faktickej zložitosti veci, b) správania účastníka konania, c) spôsobu, akým v konaní postupoval súd.

Ústavný súd po zistení, že od podania žaloby 3. novembra 1997 nedošlo k žiadnemu úkonu okresného súdu, pričom zákonný sudca ďalej nekoná, pretože 11. novembra 2003 začalo konanie o spôsobilosti na právne úkony sťažovateľky, a po stanovisku okresného súdu, ktorý uznáva zbytočné priet'ahy (pre ústavný súd však nie je prijateľné obmedzenie zbytočných priet'ahov od podania žaloby len do 14. júla 2003), nepovažoval za potrebné analyzovať citované kritériá.

Ústavný súd na základe týchto zistení a stanoviska okresného súdu mohol bez ďalšieho uzavrieť, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Na tomto mieste ústavný súd pripomína, že sťažovateľka sa žiadnym spôsobom nepričinila o taký stav konania, aký bol zistený v konaní pred ústavným súdom.

IV.

Vzhľadom na to, že ústavný súd rozhodol, že došlo k porušeniu základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, prikázal v zmysle § 56 ods. 3 písm. a) zákona o ústavnom súde okresnému súdu, aby vo veci sp. zn. 19 NcC 3007/98 konal bez zbytočných priet'ahov.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti žiadala o priznanie primeraného finančného zadostučinenia vo výške 250 000 Sk. Ústavný súd vychádzajúc zo svojej stabilizovanej judikatúry dospel k záveru, že stav konania v jej veci je taký, že sťažovateľka oprávnene trpí pocitom nielen právnej, ale aj faktickej neistoty, zvýšenej aj negatívnym pocitom, že okresný súd namiesto toho, aby v jej veci konal, stratil spis a musel ho rekonštruovať za jej pomoci. Stav konania je taký, aký bol v roku 1997 po podaní žaloby. Dlhodobú nečinnosť okresného súdu nemožno podľa názoru ústavného súdu ničím ospravedlniť. Preto ústavný súd priznal sťažovateľke 100 000 Sk ako náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, ktorá vyjadruje dôsledky porušenia jej základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (§ 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde).

Ústavný súd rozhodol o úhrade trov konania úspešnej sťažovateľky, ktoré jej vznikli v dôsledku právneho zastúpenia pred ústavným súdom advokátom. Podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd priznal sťažovateľke úhradu trov konania v hodnote 9 342 Sk za dva právne úkony v hodnote 4 534 Sk (príprava a prevzatie veci, písomné vyhotovenie podania a odstránenie nedostatkov podania). Ústavný súd súčasne priznal právnenému zástupcovi sťažovateľov dvakrát náhradu režijného paušálu po 136 Sk (vyhláška Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 163/2002 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 26. mája 2004